



TOBAKSFAKTA
OBEROENDE TANKESMEDIA

**Barnets
Rätt
i
Tobaksfrågan**

Stärk barnets rättigheter i tobaksfrågan



www.tobaksfakta.se

Se tobaksfrågan ur barnets perspektiv

Det är mer än 25 år sedan Sverige ratificerade FN:s konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen. Det har också gått över tio år sedan Sverige ratificerade Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll, tobakskonventionen.

Tillsammans visar de två konventionerna vägen till en framtid där barn får växa upp utan de förödande hälsomässiga, ekonomiska och sociala konsekvenserna av tobaksbruk och tobakskonsumtion. Det gäller att lyfta fram det tydliga sambandet mellan konventionerna och deras gemensamma mål – barns rätt till hälsa och utveckling.

Det är dags att låta barnkonventionen och tobakskonventionen få fullt genomslag i folkhälsoarbete, tobakspolitik, lagstiftning och i alla verksamheter som berör barn. Dags att prioritera barnens behov framför andra intressen.

I projektet Barnets Rätt i Tobaksfrågan, BRiT, arbetar vi för att bygga broar mellan konventionerna och för att lyfta fram barnets perspektiv i tobaksfrågan, överallt där den är aktuell. Det kan handla om allt ifrån skolans arbete med tobak och hälsa till att se nya tobakslagar först och främst ur barnets perspektiv.



Målen med projektet BRiT är framför allt att

- bidra till utveckling av metoder och arbetssätt för att omsätta konventionerna i praktisk verksamhet
- identifiera goda och varierade exempel som kan spridas i landet
- skapa gynnsamma förutsättningar för en dialog mellan experter och representanter för olika yrken för att säkerställa att den senaste vetenskapliga kunskapen och erfarenheten på tobaksområdet kommer alla barn till del.

Ta hjälp av vårt material

Är du beslutsfattare, verksamhetsansvarig eller jobbar i en verksamhet som berör barn?

- Vill du lära dig mer om sambanden mellan tobakskonventionen och barnets rättigheter?
- Behöver du vässa dina argument för att prioritera barns behov i tobaksrelaterade frågor?

Vi har material som kan hjälpa dig. Under arbetet med BRiT-projektet har vi inom Tobaksfakta tillsammans med våra samarbetspartners tagit fram material som hjälp till hur man kan argumentera för och utveckla ett samarbete inom organisationer och mellan verksamheter för att uppnå bästa möjliga hälsa för alla barn.

I rapporten *Barnets rätt till tobaksfritt – nya perspektiv på att stärka barnets rättigheter* kan du läsa mer om barnkonventionen och tobakskonventionen, hur de samspelar och vad detta samspel kan ha för praktisk betydelse i samhällsutvecklingen och inom olika verksamheter.

Vi har också tagit fram sex rapportblad som vart och ett analyserar en viktig artikel i tobakskonventionen och hur den hänger ihop med barnkonventionens artiklar.

Rapportbladen handlar om

- Artikel 5.3 – att skydda hälsopolitiken från tobaksindustrins påverkan
- Artikel 8 – skydd mot passiv rökning
- Artikel 12 – utbildning, information och allmän upplysning
- Artikel 13 – marknadsföring av tobak
- Artikel 14 – tobaksavvänjning
- Artikel 16 – tobaksförsäljning till och av minderåriga.



Tobakskonventionen och barnkonventionen samspelar

Att förhindra att barn och ungdomar lockas in i tobaksberoende har fått stort utrymme i tobakskonventionen. FN:s konvention om barnets rättigheter förstärker argumenten för att skydda barnen och arbeta för att de inte börjar använda tobak. Artiklarna 24 och 6 i barnkonventionen anger att konventionsstaterna erkänner barnets rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa. I barnkonventionen synliggörs att barn har fullt och lika människovärde. Barn ska respekteras och får inte diskrimineras. Staterna ska göra aktiva prioriteringar och till det yttersta av deras tillgängliga resurser för att säkerställa att barnkonventionen uppnås.

Grundprinciperna i barnkonventionen är artikel 2 om icke diskriminering, artikel 3 om principen om barnets bästa, artikel 6 om rätt till liv, överlevnad och utveckling samt artikel 12 om varje barns rätt att komma till tals. Barnkonventionen utgör en värdegrund och konventionen är hel och odelbar, artiklarna ska läsas tillsammans som en helhet.

Begreppet barnperspektiv och barnrättsperspektiv är centrala i barnkonventionen. Att ha ett barnperspektiv innebär bland annat att analysera vilka följder beslut och åtgärder kan få för det enskilda barnet eller barn som grupp.

Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll, tobakskonventionen, innehåller 38

artiklar som syftar till att skydda barn och vuxna mot att skadas och dö av tobaksbruk. Tobakskonventionen ska ses som en ram för ländernas genomförande av tobakförebyggande åtgärder på nationell, regional och internationell nivå i syfte att fortlöpande och kraftigt minska tobaksbruket, exponeringen för tobaksrök och tobaksodlingens miljökonsekvenser.

Tillsammans med barnkonventionen ger tobakskonventionen ett starkt stöd för att barnet har rätt till en hälsosam uppväxt och det arbetet måste förbättras.

Rapporten, rapportbladen och annat informationsmaterial hittar du på www.tobaksfakta.se under projektet Barnets Rätt i Tobaksfrågan.

